

Internetconsultatie wetsvoorstel aanpassing wettelijke stikstofdoelstelling 2030 en uitbreiding vergunningplicht stikstofgerelateerde wijzigingen

Opvatting Agractie Nederland

Datum: 21 maart 2023

Algemeen

Met dit wetsvoorstel zwemt de regering steeds verder de stikstoffuik in. Met dit wetsontwerp blijkt eens te meer dat de regering bij het stikstofbeleid geen enkele maatschappelijke afweging maakt tussen enerzijds natuur belangen en anderzijds sociaal/economische belangen.

Door gerechtelijke uitspraken zit Nederland op dit moment grotendeels op slot. Dat geldt niet alleen voor de land- en tuinbouw maar ook voor de bouw, de infrastructuur en voor industriële projecten. Ironisch genoeg geldt dat ook voor projecten die Nederland duurzamer moeten maken. Aan die gerechtelijke uitspraken ligt wetgeving ten grondslag. Doel van een aanpassing van de wetgeving zou moeten zijn Nederland van het slot te halen. Met het voorliggende wetsvoorstel is dat doel echter verder weg dan ooit.

Specifieke opmerkingen m.b.t. het wetsvoorstel

A. Resultaatverplichtende omgevingswaarde

1. In de MvT op het wetsvoorstel wordt ten onrechte de indruk gewekt dat de heer Remkes heeft geadviseerd om de doelstelling voor 2035 (74 % van het areaal stikstofgevoelige natuur onder de KDW naar voren te halen. Dat is onjuist. Dhr. Remkes heeft geadviseerd binnen de kaders van het coalitieakkoord.
2. De nieuwe resultaatverplichting (in 2030 74 % van het stikstofgevoelige areaal onder de KDW) is niet realistisch, onhaalbaar en dat geldt dus ook impliciet voor de daarvan afgeleide emissiereductiedoelstellingen zoals neergelegd in de brief van 10 februari aan de Tweede Kamer en de gebiedsopgaves zoals neergelegd in het NPLG (uitvoering provincies).
De regering zegt dat de stikstofdoelstellingen hiermee beter aansluiten op de opgaves in het kader van de KRW en de klimaatdoelstellingen. Dat moge zo zijn, maar Agractie wil hierbij aangetekend zien dat ook die doelstellingen niet realistisch en dus onhaalbaar zijn.
3. Nog afgezien van het tijdspad (74 % in 2030 of 2035) is het de grote vraag of met zo'n depositiereductie doelstelling de gewenste gunstige Staat van Instandhouding wordt bereikt. Zie notitie ministerie van Financiën. Zelfs zonder veehouderij in Nederland wordt dat doel blijkbaar niet bereikt. Vorengaande pleit ervoor om opnieuw naar de doelstellingen van het natuurbeleid te kijken en niet door te gaan op de heilloze KDW weg. In dit kader wil Agractie nog eens wijzen op de CDA motie die in 2021 in de Tweede Kamer is aangenomen en waarbij wet- en regelgeving onderhevig zou

moeten zijn aan een agrarische praktijktoets. D.w.z. is de regelgeving in de praktijk uitvoerbaar en handhaafbaar?

B. Vergunningverlening

4. Het opnemen van een dergelijke resultaatverplichting in de Wet legt niet alleen een enorme druk op de overheden om ten koste van alles dit doel te bereiken, maar kan/zal ook een extra negatieve impact hebben op de vergunningverlening (extra slot op de deur).
Voorbeeld: De tempoversnelling legt een grote druk op provincies om nog meer te focussen op de verplichtingen zoals die voortvloeien uit artikel 6 van de Habitatrichtlijn; niet alleen op maatregelen in de gebieden zelf maar ook op maatregelen m.b.t. bedrijven buiten die gebieden. Dat maakt extern salderen en dus ook het legaliseren van PAS melders nog moeilijker. Zie o.a. het besluit van de provincie Noord Brabant om alle vergunningverlening stil te leggen.

C. KDW uit de wet

5. Agractie is van mening dat de KDW uit de Wet moet worden gehaald, niet alleen als resultaatverplichtende omgevingswaarde maar ook in het kader van de vergunningverlening (significantie/ passende beoordeling).
6. In het wetsontwerp wordt gezegd dat een eventueel alternatief voor de KDW pas bij de evaluatie van de KDW in 2028 en dus na 2030 zal worden ingevoerd. Dat is mosterd na de maaltijd en dus onacceptabel.

D. Vergunningplicht Intern Salderen

7. Agractie is tegen het invoeren van een vergunningplicht voor interne saldering.
Doel van dit onderdeel van het wetsvoorstel is blijkbaar het tegengaan van het gebruik van latente ruimte. Tegelijkertijd wil de regering meer grip krijgen op het aanpassen van bestaande vergunningen - bijvoorbeeld bij een nieuwe activiteit - zelfs als dit niet leidt tot meer depositie dan toegestaan was binnen de "oude" vergunning.
Het onbedoelde gevolg van de aangekondigde wetswijziging is dat boeren hun latente ruimte zo veel mogelijk zullen trachten te benutten (bijvoorbeeld stallen vol laten staan).
Daarnaast leidt de aangekondigde wetswijziging tot een rem op noodzakelijke en innovatieve investeringen.
Tenslotte is het niet ondenkbaar dat de wetswijziging op dit punt leidt tot het intrekken van bestaande vergunningen. Dit is voor Agractie onacceptabel.
8. Bij de hiervoor voorgenoemde vergunningplicht gaat het om een wezenlijke aanpassing van wetsartikelen, met zoals hiervoor aangegeven potentieel grote gevolgen. Dat tegen een dergelijke substantiële wijziging van een wet geen rechtsmiddelen openstaan en dat deze wijziging niet door de Tweede en Eerste Kamer hoeft is onverantwoord en getuigt van onbehoorlijk bestuur. Agractie vraagt zich dan ook ten zeerste af of de regering in dezen de juiste bestuurlijke route volgt.

9. De wetsartikelen in relatie tot de vergunningplicht voor intern salderen staan op bepaalde vlakken haaks op hetgeen de Raad van State in eerdere uitspraken heeft gezegd. Latente ruimte is multi-interpretabel en de Raad van State heeft hier in uitspraken "handen en voeten" aan gegeven. Evenals de rechtbank Oost Brabant (zie voetnoot). De teksten die nu in de Memorie van Toelichting staan gaan verder dan deze uitspraken. De Habitatrichtlijn, de Vogelrichtlijn en aanvullend de Wet Natuurbescherming vragen niet om dergelijke verregaande regels.

E. Evaluatie

10. In 2025 en 2028 wordt de stand van zaken m.b.t. de realisering van de doelstellingen bezien. Dit kan leiden tot het in de tijd naar achteren schuiven van de 2030 doelstelling (zie de punten 1,2 en3). Op zichzelf is het een goede zaak om tussentijds te evalueren in welke mate de doelstellingen zijn gerealiseerd. Echter, het inbouwen van evaluatiemomenten in 2025 en 2028 doet niets af aan het feit dat het vastleggen van doelstellingen op zichzelf al zeer ongewenste effecten heeft. Zie hiervoor.
Afgezien van het feit dat wij sowieso geen voorstander zijn van het opnemen van een resultaatverplichtende omgevingswaarde in de wet, geven wij de voorkeur aan het bijstellen van doelstellingen middels een AMvB, omdat dit gemakkelijker en sneller te realiseren is dan via een wetswijziging.

F. Nederland van het slot

11. Last but not least willen wij hier een onderwerp aan de orde stellen dat in onze ogen ten onrechte niet in het wetsvoorstel is opgenomen. Dat betreft de door ons gewenste aanpassing van de invulling van artikel 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn, in casu de vergunningverlening. Wij zijn van mening dat het vergunningenbeleid in Nederland gericht zou moeten zijn op emissie reductie (indirect leidt dat tot depositiereductie) en niet op directe depositiereductie, wat dat laatste betreft wellicht met uitzondering van de eerste honderden meters naast een N gevoelig Natura 2000 gebied. Dit niet alleen omdat een bedrijf veel gemakkelijker kan sturen op emissie dan op depositie maar ook omdat de instrumentaria die nu worden gebruikt in het kader van de vergunningverlening (Aerius) volstrekt inadequaate zijn. In dit kader wijzen wij o.a. op het rapport van de Commissie Hordijk. Wij zijn dan ook van mening dat de regering in het onderhavige wetsvoorstel voorzieningen moet opnemen om vorengaannde mogelijk te maken.

Bestuur Agractie Nederland